

Sprawozdanie z XLIII Pielgrzymki KIK-ów na Jasną Górę oraz z spotkania prezesów (18 listopada 2023 r.)

Pielgrzymka

Tegoroczna pielgrzymka Klubów Inteligencji Katolickiej w Polsce na Jasną Górę miała kameralny charakter. Wzięło w niej udział 39 osób z ośmiu Klubów. Jednak ważne są nie tyle liczby, co nasza chęć pielgrzymowania do tronu Jasnogórskiej Pani, powierzania Jej naszych spraw osobistych i klubowych, problemów naszej Ojczyzny i świata – by ona Matka Miłosierdzia, Matka Kościoła oddała je swojemu Synowi.

Program Pielgrzymki obejmował:

- Mszę św. w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej celebrowaną przez ks. kan. Mariusza Frukacza kapelana Klubu Inteligencji Katolickiej w Częstochowie,
- modlitwę i złożenie kwiatów pod pomnikiem bł. kard. Stefana Wyszyńskiego;
- wykłady w Kaplicy Różańcowej:
„Synod biskupów *Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja*”, ks. kan. Mariusz Frukacz,
„*Kto śpiewa dwa razy się modli. Warsztat wokalny-akustyczny*”, Anna Dorota Władyczka, dr Antoni Winiarski;
- Droę Krzyżową na Wałach Jasnogórskich i złożenie kwiatów pod pomnikiem św. Jana Pawła II.

Mszy św. w Kaplicy Cudownego Obrazu przewodniczył ks. kan. Mariusz Frukacz. Lekcję przeczytał Przemysław Alexandrowicz (KIK Poznań), psalm responsoryjny zaśpiewała Anna Dorota Władyczka (KIK Wrocław), a modlitwę wiernych przygotowała i przeczytała Marta Czyżak (KIK Toruń). Na zakończenie Anna Dorota Władyczka i Antoni Winiarski (KIK Katowice) podziękowali księdzu kanonikowi za odprawioną Mszę św. i homilię, podkreślając, że spotkanie to umocni nas w wierze, nadziei i miłości, będzie nas podtrzymywać w naszej drodze ku niebu.

W homilii – komentarzu do czytania z Księgi Mądrości (18, 14-16, 19, 6-9) i do Ewangelii wg św. Łukasza 18, 1-8 – ksiądz kanonik zwrócił uwagę na dwa ważne aspekty chrześcijańskiej duchowości (także duchowości środowisk inteligencji katolickiej): 1. by być człowiekiem Paschy, nocy Paschalnej, otwartym na tajemnicę zmartwychwstania w życiu doczesnym i pełnym wiary w zmartwychwstanie ciała w przyszłym życiu.; 2. by być człowiekiem modlitwy, modlącym się nie tylko w określonych porach dnia, ale każdą chwilą życia. Powinniśmy jak św. Paweł z Teb – pierwszy pustelnik chrześcijański i patron zakonu paulinów (zm. 341) „nosić na sobie szatę Chrystusa”, stawać się do Niego – poprzez modlitwę, coraz większą Nadzieję i Miłość, skierowane ku Ojcu – podobnym.

Po mszy świętej udaliśmy się pod pomnik bł. kardynała Stefana Wyszyńskiego. Tam w krótkiej modlitwie prowadzonej przez Antoniego Winiarskiego, przez wstawiennictwo bł. księdza Prymasa, powierzyliśmy Bogu przyszłość naszej Ojczyzny – i naszych zmarłych. Przedstawiciele KIK-u w Częstochowie złożyli kwiaty pod pomnikiem księdza Prymasa. Na koniec wykonano wspólną fotografię.

W dalszej części Pielgrzymki wysłuchaliśmy dwóch wykładów w Kaplicy Różańcowej. Ks. Mariusz Frukacz w prelekcji „Synod Biskupów *Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja*” zarysował problematykę synodu z perspektywy obserwatora – dziennikarza. Przedstawił najważniejsze, pojawiające się w Sprawozdaniu ks. arcybiskupa Stanisława Gądeckiego z rzymskiej sesji Synodu Biskupów, a także w odczuciach wiernych,

pytania, wątpliwości, kwestie sporne („hermeneutyka ciągłości lub zerwania, rzekoma niewystarczalność antropologii biblijnej, rola pasterza w Kościele, kwestia celibatu kapłańskiego, święcenia kobiet, urzędu diakona dla kobiet, kwestii gender i LGBT+”, stosowania inkluzywności (w rozumieniu „akceptacji tego jak dana osoba się definiuje”) wobec osób LGBT¹. Z tą ostatnią kwestią – jak dopowiedział prelegent – łączy się pytanie czy należy chrzcić osoby transseksualne, dzieci wychowywane w związkach homoseksualnych. Prefekt dykasterii ds. Nauki Wiary abp Victor Manuel Fernández odpowiedział na to pytanie twierdząco. Prelegent cytował także opinie prof. Aleksandra Bańki delegata Kościoła w Polsce na Synod, dla którego rzymska sesja Synodu Biskupów była „doświadczeniem powszechności Kościoła w bardzo szerokim wymiarze”, przyniosła mu także „większe zrozumienie tego, czym żyją poszczególne Kościoły lokalne, jak i tego, że Kościół sam w sobie nie jest monolitem, lecz pojednaną różnorodnością: wielu wymiarów, kultur, perspektyw. Spotkanie w Rzymie służyło temu, żeby ta jedność w różnorodności jak najlepiej się realizowała”. Delegat Kościoła polskiego na Synod podkreślał też, że synod „poświęcony jest budowaniu pewnego sposobu bycia w Kościele, stylowi wewnętrznej komunikacji i wzajemnych relacji, rozeznawaniu – to właśnie składa się na synodalność”².

Ks. Mariusz Frukacz podsumował, że Kościół przeżywa obecnie czas przesiewu: zostaną tylko ludzie, którzy chcą żyć dla Kościoła (także wśród księży). W odniesieniu do celibatu kapłańskiego stwierdził, że umożliwi on kapłanom większą dyspozycyjność w służbie Kościołowi. Na pytanie o osoby transseksualne, „czy nie jest to grzech przeciw Duchowi Świętemu” zacytował Benedykta XVI: „ideologia gender jest ostateczną rebelią przeciwko Bogu Stwórcy”. W odpowiedzi na pytanie o duszpasterstwo małżeństw niesakramentalnych w Kościele polskim przywołał swoje doświadczenie towarzyszenia małżeństwu niesakramentalnemu, które udało się – po wyroku sądu kościelnego – doprowadzić do sakramentu małżeństwa i pełnego uczestniczenia w sakramentach świętych. Podkreślił jednak, że stosunkowo mało małżeństw niesakramentalnych prosi o duchowe towarzyszenie; nie zawsze też udaje się doprowadzić małżeństwo do pełnego uczestniczenia w sakramentach. Wielkim problemem duszpasterskim są także obecnie wolne związki.

Kolejny wykład, a właściwie warsztat wokalnie-akustyczny „*Kto śpiewa dwa razy się modli*”, poprowadzili Anna D. Władyczka i dr Antoni Winiarski. W ciekawie pomyślanym i sprawnie zrealizowanym dwugłosie przedstawili definicję i cechy dźwięku: jego wysokość, natężenie i barwę (dr Antoni Winiarski) oraz historię Gorzkich Żali (Anna D. Władyczka). Przewodnicząca KIK-u we Wrocławiu przeprowadziła także warsztaty wokalne: zauważyła, że „głos to instrument dęty” i nauczyła zebranych kilku prostych ćwiczeń oddechowych, poprawiających dykcję i usprawniających emisję głosu. Ćwiczenia te były zarazem przygotowaniem do śpiewu Gorzkich Żali w czasie Drogi Krzyżowej.

Ks. Mariusz Frukacz w czasie dyskusji zwrócił uwagę na odpowiednie tempo i właściwe przerwy w czasie śpiewu nie tylko Gorzkich Żali, ale także godzin kanonicznych: gwiazdka w brewiarzu oznacza oddech! Przypomniął, że w dawnej Polsce zakonnik, który pomylił się w śpiewie brewiarza klęczał przed Najświętszym Sakramentem, dopóki opat nie pozwolił mu wstać. Reguła św. Benedykta uczy, aby umysł podążał za śpiewem („mens nostra concordet voci nostrae”). Prelegentom podziękowała w imieniu zebranych Maria Banaszek (KIK Częstochowa).

Drogę Krzyżową pielgrzymi odprawili wspólnie – ze względu na zimną, wietrzną i deszczową aurę – w Kaplicy Różańcowej. Stacje Drogi Krzyżowej przygotował i odczytał Andrzej Bering (Szczeziński Klub Katolików). Rozważania Męki Pańskiej głęboko osadzone w naszej codzienności, przeplatane śpiewami z Gorzkich Żali były dla obecnych poruszającym doświadczeniem.

¹ <https://www.ekai.pl/sprawozdanie-abp-stanisława-gadeckiego-z-rzymskiej-sesji-synodu-biskupow-o-synodalnosci/> (dostęp: 23.11.2023).

² <https://www.ekai.pl/prof-banka-o-synodzie-zamiast-drzec-o-doktryne-sluchajmy-siebie-nawzajem/> (dostęp: 23.11.2023).

Na zakończenie pielgrzymi przeszli pod pomniki św. Jana Pawła II na północno-wschodnim bastionie Jasnej Góry. Wspólna modlitwa, złożenie kwiatów i śpiew Barki były ostatnimi wspólnymi chwilami 43 Pielgrzymki. Wierzymy, że Matka Boża przyjęła trud pielgrzymowania, nasze dziękczynienia i prośby – i że ten czas wyda owoce zgodne z wolą Bożą.

Spotkanie prezesów i osób upoważnionych do reprezentacji Klubów Inteligencji Katolickiej w redakcji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”

W spotkaniu uczestniczyło 13 osób, reprezentujących siedem Klubów:
Przemysław Alexandrowicz (prezes), Maria Motylewska (skarbnik) – KIK Poznań;
Maria Banaszekiewicz (prezes), Helena Gałkowska, Jan Borgul – KIK Częstochowa;
Andrzej Bering (prezes) – Szczeciński Klub Katolików;
Andrzej Dawidowski (prezes), Antoni Winiarski (członek Zarządu), Rajmund Rał (członek Zarządu) – KIK Katowice;
Antoni Duda (prezes), współprzewodniczący Porozumienia, Jadwiga Jabłońska – KIK Opole;
Marta Czyżak (sekretarz) – KIK Toruń;
Anna Dorota Władyczka (przewodnicząca), przewodnicząca Porozumienia – KIK Wrocław.

Program spotkania obejmował następujące punkty:

1. Modlitwa i powitanie (Anna Dorota Władyczka)
2. Modlitwa za zmarłych członków klubów
3. Przejęcie prowadzenia spotkania przez Jana Murawskiego
4. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad
5. Streszczenie sprawozdań ze spotkania w Częstochowie i w Warszawie (Marta Czyżak)
6. Przedstawienie przez obecnych przedstawicieli Klubów działalności w minionym roku
7. Dyskusja dotycząca bieżącej sytuacji Klubów i perspektyw na przyszłość
8. Sprawy różne i komunikaty
9. Modlitwa na zakończenie

Ad 1-3. Jeszcze przed oficjalnym rozpoczęciem spotkania jego uczestnicy mogli pokrzepić się ciepłym posiłkiem (barszcz z pasztecikiem) zamówionym przez Marię Banaszekiewicz. Spotkanie rozpoczęła modlitwą Anna Dorota Władyczka Przewodnicząca KIK-u we Wrocławiu i dotychczasowa Przewodnicząca Porozumienia. Wspólnie odśpiewaliśmy Sekwencję do Ducha Świętego. Anna D. Władyczka poprowadziła także modlitwę za zmarłych członków Klubów. Ona również – w zastępstwie chorego Jana Murawskiego – przewodniczyła dalszej części spotkania.

Ad 4. Zebrani jednogłośnie przyjęli podany wcześniej porządek obrad.

Ad 5. Marta Czyżak sekretarz Porozumienia przypomniała fragmenty sprawozdań z 42. Pielgrzymki KIK-ów na Jasną Górę (19 listopada 2022) oraz z wiosennego spotkania prezesów i przedstawicieli KIK-ów w siedzibie warszawskiego KIK-u (17 czerwca 2023). Wybrała wypowiedzi dotyczące obecnej kondycji Klubów i podejmowanych przez nich inicjatyw, rysując w ten sposób tło dla mających nastąpić w kolejnej części spotkania relacji.

Ad 6-7. Relacje z działalności klubów w mijającym roku rozpoczął Antoni Duda prezes KIK-u w Opolu. Poinformował o zakończeniu remontu domu katechetycznego przy katedrze

i wznowieniu spotkań klubu, liczącego obecnie 87 członków. Raz w miesiącu sprawowana jest msza św., po niej ma miejsce spotkanie dyskusyjne. W ramach dwóch z nich ks. prof. Tadeusz Dola, asystent kościelny stowarzyszenia, wygłosił prelekcje pt.: „Dokument przygotowawczy XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów”. Klub był także współorganizatorem I Opolskiego Marszu Pamięci św. Jana Pawła II (2 kwietnia 2023).

Sytuację klubu w Poznaniu przedstawił prezes Przemysław Alexandrowicz. Klub liczy obecnie około 100 osób, ponad połowa z nich skończyła 80 lat. Raz w miesiącu sprawowana jest msza św., po niej odbywa się zebranie zarządu. W spotkaniach uczestniczy 20-30 osób. Jedno z nich zostało poświęcone śp. Olgierdowi Baehrowi (1927–2022): ekonomistcie, doktorowi nauk prawnych, wieloletniemu członkowi i prezesowi (1984–1991) Klubu Inteligencji katolickiej w Poznaniu. Sylwetkę zmarłego przedstawił historyk prof. Konrad Białecki³. Klub organizuje trzydniowe rekolekcje wielkopostne, uczestniczy w nich około 20 osób. W stowarzyszeniu działają trzy sekcje: Klub Mam Mamissima, Sekcja Misjologiczna oraz Sekcja absolwentów poznańskich uczelni. Klub jest otwarty na inicjatywy zewnętrzne: od 1984 r. wspiera działalność „Bractwa Wędrowniczego” skupiającego obecnie trzy szczepy drużyn harcerskich ZHR (łącznie około 300 harcerzy i zuchów) – współtworzy tym samym środowisko wychowawcze dla dzieci z katolickich rodzin. Udostępnia lokal Związkowi Dużych Rodzin, wspiera także zespół niosący pomoc kobietom w nieplanowanej ciąży.

Działalność Klubu w Katowicach zrelacjonował prezes Andrzej Dawidowski. Formacja religijna członków Klubu ma miejsce w czasie comiesięcznych mszy św. w Pierwszy Piątek miesiąca oraz organizowanych co roku w trzeci weekend września trzydniowych rekolekcjach w Kokoszycach (we wrześniu 2023 r. uczestniczyło w nich 30 osób)⁴. Klub liczy obecnie siedem sekcji, jednak jeśli zabraknie lidera – trudno znaleźć następcę. W październiku 2023 r. przy współpracy Państwowej Szkoły Muzycznej w Katowicach, parafii Niepokalanego Poczęcia NMP, Muzeum Historii Katowic, Biblioteki Śląskiej oraz Akcji Katolickiej przy parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach stowarzyszenie zorganizowało Dni Kultury Chrześcijańskiej. Planuje cykl wykładów z ks. dr. Andrzejem Suchoniem proboszczem Parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach (będą miały miejsce po mszy św. w Pierwszy Piątek miesiąca). Na stronie internetowej Klubu dostępne są nagrania konferencji ks. prof. Józefa Kozyry, kapelana Klubu.

Działalność Klubu Toruniu przedstawiła Marta Czyżak. Klub liczy obecnie 25 członków. Spotkania stowarzyszenia mają miejsce przynajmniej trzy razy w miesiącu, można wyróżnić wśród nich trzy zasadnicze cykle: 1. msza św. (raz w miesiącu), po niej spotkanie przy herbacie, dyskusje na bieżące tematy; 2. spotkania oświetlające problematykę misyjną, np. z wolontariuszami „Projektu Zambia Toruń”. Klub wspiera misje jezuickie w Zambii poprzez współorganizowanie kwest i kiermaszy; 3. spotkania autorskie, np. 24 marca 2023 promocja książki Tomasza Snarskiego „Kościół katolicki wobec kary śmierci. Między prawem a filozofią i teologią”, Biblioteka „Więzi”, Warszawa 2021, 10 maja 2023 promocja książki Michała Białkowskiego „Sobór Watykański II. Polska historia”, Warszawa 2022. 16 października 2023 r. Klub we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu zorganizował ogólnopolską konferencję naukową „Karol Wojtyła w świetle archiwów kościelnych i państwowych”.

M. Czyżak odczytała także fragmenty sprawozdania z działalności Klubu Inteligencji Katolickiej w Bydgoszczy, przesłane przez Teresę Bermańską, prezes stowarzyszenia. Pani Teresa napisała: „pozdrawiam serdecznie wszystkich pielgrzymów z KIK-ów. Łączę się z wami w modlitwie”. Sprawozdanie jest w załączniku *Działalność Klubu Inteligencji Katolickiej w Bydgoszczy w roku 2023.pdf*

O pracach Szczecińskiego Klubu Katolików opowiedział Andrzej Bering prezes stowarzyszenia. Klub spotyka się dwa razy w miesiącu, organizuje wykłady o tematyce

³ K. Białecki, *Klub Inteligencji Katolickiej w Poznaniu w latach 1956–1991*, Poznań 2012.

⁴ Dom Rekolekcyjny Archidiecezji Katowickiej w Kokoszycach, Wodzisław Śląski, <https://rekolekcje-kokoszyce.pl/> (dostęp: 1.12.2023).

religijnej oraz historyczno-społecznej (np. „Encykliki Benedykta XVI”, „Popołudnie chrześcijaństwa wg ks. Tomáša Halíka”, „Dzieje kościołów Szczecina w okresie napoleońskim”). Wysłała zaproszenia dla 37 osób. Dla rozszerzenia grona członków planuje zaprosić na spotkania dzieci dawnych klubowiczów. Prace klubu wspiera jego kapelan: ks. dr Jan Mazur.

Działalność Klubu w Częstochowie przedstawiła Maria Banaszekiewicz, prezes stowarzyszenia. W październiku 2023 r. Klub – dzięki wielkiemu zaangażowaniu wiceprezes Barbarę Głąb – zorganizował Dni Kultury Chrześcijańskiej. Przebiegały one pod hasłem „Blask prawdy – Święty Jan Paweł II”. Bogaty program obejmował m. in. dwie konferencje naukowe: „Święty Jan Paweł II – Świadek Wiary i Nauczyciel Narodu” oraz „Prawda w życiu i nauczaniu św. Jana Pawła II”, wykłady dla nauczycieli ukazujące nauczanie Jana Pawła II na temat wychowania oraz koncerty, spektakl i wystawę uczniów Zespołu Szkół Muzycznych, Liceum Sztuk Plastycznych i Norwidowskiego Teatru VERBUM⁵. Jan Borgul, członek Klubu, opowiedział o swoich doświadczeniach aktywizacji parafian w Wieluniu poprzez organizację spotkań przy herbacie po mszy św., pielgrzymek i wycieczek.

Działalność Klubu w Bielsku Białej scharakteryzował Antoni Winiarski. Klub od 1998 r. organizuje Katolicki Dom Opieki „Józefów” w Bielsku Białej, tu także mieści się jego siedziba. Opiekę duchową nad członkami Klubu sprawuje ks. Krzysztof Strzelczyk – w każdy Pierwszy Piątek miesiąca odprawia msze św. w kaplicy św. Józefa. Prace Stowarzyszenia przebiegają w dziewięciu sekcjach. Oferuje ono bogaty program spotkań o charakterze społeczno-historycznym.

Kondycję Klubu we Wrocławiu zarysowała Anna Dorota Władyczka, przewodnicząca stowarzyszenia. Raz w miesiącu sprawowana jest msza św. Klub organizuje spotkania formacyjne (np. spotkanie Wielkanocne z warsztatem pieśni i tradycji Wielkanocnych w Polsce i na świecie), prelekcje o tematyce turystyczno-krajoznawczej oraz z zakresu kultury i historii Kościoła. Współpracuje z wrocławskim Ogrodem Botanicznym – zapewnia członkom raz w tygodniu bezpłatny wstęp do Ogrodu. W mijającym roku zorganizował dwie wycieczki: do Brzegu Opolskiego i Świdnicy. W grudniu 2023 planowane są warsztaty kolędowe i Adwentowy Dzień Skupienia, w czasie którego ks. dr Marian Kowalski, kapelan Klubu, przedstawi temat: „Synod i jego implikacje”.

Ad 8. Antoni Winiarski (KIK Katowice) poinformował o zrealizowanej przez red. Beatę Tomanek i nadanej przez Radio Katowice audycji poświęconej Dniu Zadusznemu, którą współtworzył razem z ks. prof. Rafałem Śpiewakiem z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Zebrani przychylni się do projektu spotkania prezesów i przedstawicieli klubów w Warszawie na wiosnę 2024 r. Zastanawiali się także nad przeniesieniem pielgrzymki na wczesne lato lub wczesną jesień (ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne w listopadzie). Poproszono Marię Banaszekiewicz o rozpoznanie czy możliwe byłoby zorganizowanie pielgrzymki Klubów w czerwcu lub we wrześniu.

Ad 9. Spotkanie zakończono wspólną modlitwą poprowadzoną przez Annę D. Władyczkę.

Toruń, 5 grudnia 2023 r.

Marta Czyżak

---

⁵ <https://www.ekai.pl/czestochowa-powracaja-dni-kultury-chrzcijanskiej/> (dostęp: 03.12.2023).